

EUs KI-forordningen – betydningen for NAV

Julia Köhler-Olsen

Professor i rettsvitenskap, Institutt for sosialfag, OsloMet-storbyuniversitetet

Presentasjonen på Trygdeforskningsseminaret 2024 skal vurdere hvilken betydning KI-forordningen har for Navs arbeid med å utvikle og etablere en pålitelig digital velferdsforvaltning. EU parlamentet vedtok den 13. mars 2024 EUs «Artificial Intelligence Act» (heretter KI-forordningen). EU Rådet fulgte opp med å vedta KI-forordningen 21. mai 2024. Enkelte deler av forordningen vil tre i kraft fortløpende, mens hele KI-forordningen trer i kraft 24 måneder etter Rådets vedtak i mai 2026. Forordningen er EØS-relevant, og det forventes at den vil bli implementert i norsk rett.

Nav forvalter store mengder av personopplysninger i digitalt format, såkalt personidentifiserbar data. Både med tanke på trening av maskinlærende løsninger og bruk av maskinlærende løsninger, er lovlig adgang til bruk av personidentifiserbar data sentralt. KI-forordningen regulerer verken bruk eller forbud mot bruk av personidentifiserbar data i KI-sammenheng. Dette reguleres av EUs personvernforordningen som er innarbeidet i norsk rett gjennom personopplysningsloven. KI-forordningen regulerer heller ikke bruk av personidentifiserbar data på en ikke-diskriminerende måte i KI-sammenheng. Dette reguleres av flere EU direktiver som er innarbeidet i norsk Ligestillings- og diskrimineringslov.

KI-forordningen er kort sagt et produksikkerhetsregelverk som skal sørge for at produkter som bruker generativ kunstig intelligens, er sikre. Sikkerhetsvurderingen følger en risikobasert tilnærming. Hvor strenge regler som skal følges for bruk av kunstig intelligens, avgjøres av hvor stor risiko bruken av den enkelte kunstige intelligens kan ha for individers rettssikkerhet. Det legges blant annet til grunn at risikoen for bruk av kunstig intelligens for å oversette Navs nettsider til en rekke ulike språk kan bli vurdert å ha lavere risiko for rettssikkerhet til den enkelte borgeren enn om kunstig intelligens brukes i saksbehandlingssystemer der utfallet blir et enkeltvedtak. Framlegget på trygdeforskningsseminaret har som mål å trekke opp risikovurderinger i samsvar med EUs KI-forordning når det gjelder bruk av kunstig intelligens i NAVs forvaltning av norsk velferdsrettslig regelverk. Hvor og når i rettsstatssystemet og hvordan i digitaliseringsarbeidet skal en slik risikovurdering (forholdsmessighetsvurdeirng) gjennomføres konkret?